

UVODNI IZVEŠTAJ

1. januar–30. april 2018.

Opšti cilj: Doprineti uravnoteženom društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji

Svrha: Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti boljim tržišnim pozicioniranjem i konkurentnijim malim i srednjim preduzećima (MSP) kao i razvijanjem/poboljšanjem poslovnih mogućnosti i socijalne infrastrukture

Budžet: 25 miliona evra

Donator: Evropska unija

Datum početka: 1. januar 2018.

Datum završetka: 31. decembar 2020.

Područje Programa: Region Šumadije i zapadne Srbije i Region južne i istočne Srbije

Implementacioni partner: Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Datum izveštaja: 16. maj 2018.

Obuhvaćeni period: 1. januar 2018 – 30. april 2018.

Autor: UNOPS

Skraćenice

AoR	Oblast odgovornosti
OPP	Organizacija za podršku preduzećima
KT	Koordinaciono telo za Preševo, Bujanovac i Medveđu
PPP	Pozivi za predloge projekata
CIF	Fond za učešće građana
OCD	Organizacija civilnog društva
DEU	Delegacija Evropske unije
RAS	Razvojna agencija Srbije
PD	Programski dokument
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodna federacija inženjera konsultanata
MRR	Mehanizam rodne ravnopravnosti
DU	Dobro upravljanje
LJP	Ljudska prava
LS	Lokalna samouprava
MGSI	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture
MP	Ministarstvo privrede
MEI	Ministarstvo za evropske integracije
MMP	Mikro i mala preduzeća
UUP	Upravljanje uspešnim programima
NVO	Nevladina organizacija
NSNM	Nacionalni savet nacionalnih manjina
OHCHR	Kancelarija Visokog komesara za ljudska prava
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OSS	Jednošalterski sistem (eng. <i>One Stop Shop</i>)
PPF5	Project Preparation Facility 5
PRINCE 2	Projekti u kontrolisanom okruženju (eng. <i>PRojects IN Controlled Environments</i>)
UOP	Upravni odbor Programa
RRA	Regionalna razvojna agencija
ZP	Zahtevi za predloge
RSOC	Operativni centar u Srbiji
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju
MSP	Mala i srednja preduzeća
PIMO	Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
MSP	Mala i srednja preduzeća
ToR	Opis poslova i zadataka

Rezime

Podrška Evropske unije razvoju opština – EU PRO, program razvoja koji finansira Evropska unija, a sprovodi Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS), u saradnji sa Vladom Republike Srbije, započeo je 1. januara 2018. godine. Tokom uvodnog perioda koji je trajao do 30. aprila 2018, Program je ustanovio okvir upravljanja, ponovo procenio relevantnost i izvodljivost intervencije i pokrenuo aktivnosti čija bi realizacija trebalo da doprinese održivom razvoju 99 jedinica lokalne samouprave (LS) u regionu Šumadije i zapadne Srbije i Regionu južne i istočne Srbije.

EU PRO okvir upravljanja i rukovođenja ustanovljen je u skladu sa Programskim dokumentom (PD) i UNOPS metodologijom upravljanja projektima koja je usklađena sa najvišim međunarodnim standardima u upravljanju projektima. Ovi napori uključili su razvoj programskih strategija za upravljanje rizikom i kvalitetom, nacrt uputstava za upravljanje konfiguracijom i plana za praćenje i evaluaciju. Napravljeni su registri za rizike, probleme, kvalitet i naučene lekcije, a izrađeni su i stavljeni u upotrebu obrasci za uvodni, mesečne, kvartalne i godišnje izveštaje i planove po fazama.

Osnovan je i Upravni odbor Programa kojim predsedava Ministarstvo za evropske integracije i u čijem su sastavu predstavnici Ministarstva privrede (ME), Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSI), Razvojne agencije Srbije (RAS), Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima, Stalne konferencije gradova i opština i Delegacije Evropske unije. Ovaj mehanizam promovira nacionalno vlasništvo nad Programom i omogućava relevantnim institucijama da rukovode njegovim sprovođenjem, prate napredak i doprinose donošenju odluka. Definisane su odgovornosti tima za upravljanje Programom i završen je proces angažovanja 16 zaposlenih, što je stvorilo osnov za efikasan početak sprovođenja.

Da bi se Program predstavio korisnicima i ponovo procenila relevantnost i izvodljivost planiranih intervencija, EU PRO je organizovao 26 sastanaka sa nacionalnim institucijama i međunarodnim partnerima, održao deset informativnih sesija koje su okupile 209 učesnika (108 učesnica i 101 učesnik) iz 86 lokalnih samouprava i predstavnike deset regionalnih razvojnih agencija (RRA). Pored toga, obavljena su dva istraživanja: prvo je imalo cilj da proceni kapacitete i potrebe LS okupljajući 101 predstavnika iz 78 opština, dok se drugo usredsredilo na potrebe i kanale komunikacije malih i srednjih preduzeća (MSP) i uključilo više od 200 firmi. Ti napori potvrdili su visoku relevantnost programskih aktivnosti, naglasili potrebu za čvrstom koordinacijom sa komplementarnim delovanjem i naznačili potrebu za ograničenim izmenama.

LS su naročito istakle da je potreba za ulaganjima u javnu infrastrukturu na lokalnom nivou i dalje značajna, iako su konsultacije ukazale na to da opštine uopšteno ne ulažu blagovremeno dovoljna sredstva u razvoj projekata, što potvrđuje relevantnost podrške Programa razvoju tehničke dokumentacije. Takođe je pokazano da se povećao broj mehanizama za finansiranje lokalnih infrastrukturnih projekata, kojima upravljaju prvenstveno nacionalne institucije, naročito tokom 2018. Iako je ovo samo po sebi pozitivan trend, takođe predstavlja rizik za Program i šire jer izgleda da metodologije za odabir, praćenje i evaluaciju projekata nedosledne i jednostavnije od onih u šemama koje finansira EU, uključujući i pristup koji će primeniti EU PRO. To bi moglo da smanji zainteresovanost LS za neke od šema EU PRO za bespovratna sredstva, što bi istovremeno moglo da smanji broj i kvalitet projekata dostavljenih na razmatranje. Na srednjoročnom planu to bi moglo da smanji kapacitet LS da prihvati finansije EU i ostalih donatora. EU PRO će pratiti ovaj trend, blisko saradivati i intenzivno promovirati infrastrukturne aktivnosti kako bi umanjila taj rizik.

Konsultacije sa MGSI potvrdile su da je planirani rad u okviru EU PRO koji se odnosi na upravljanje zemljištem značajan u kontekstu poslovnih reformi Vlade Republike Srbije. MGSI je prvenstveno zatražio podršku u unapređivanju elektronskog sistema za izdavanje građevinskih dozvola, čije je uvođenje bilo jedna od najuspešnijih reformi u zemlji. Iako ova podrška nije direktno predviđena u PD, uzimajući u obzir cilj Programa za poboljšano upravljanje zemljištem, kao i činjenicu da je ovo bio visok prioritet Vlade, EU PRO preporučuje obezbeđivanje podrške u ovoj oblasti. Osim toga, Program će sarađivati sa MGSI i ostalim zainteresovanim stranama kako bi podržao napore u standardizaciji i unapređivanju Nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka. Sprovođenje ovih intervencija biće izvodljivo sa ograničenim preusmeravanjem dodeljenog budžeta i korišćenjem jednog dela vanrednog budžeta.

Osim toga, istraživanje posvećeno MSP i razgovori sa MP, RAS i ostalim zainteresovanim stranama pokazali su da je preduzećima neophodna pomoć u nabavci opreme jer je 83% od preko 200 ispitanika ovo prepoznalo kao glavnu oblast podrške, a istovremeno su ukazali na potrebu za standardima kvaliteta i poboljšanom organizacijom. Konsultacije su, međutim, pokazale da mikro i mala preduzeća imaju ograničene kapacitete, naročito ona koja su osnovana pre manje od pet godina. EU PRO će iz tog razloga, mada ne menjajući ciljane učinke i ishode, pokušati da pojednostavi procedure i da obezbedi smernice o kvalitetu za razvoj predloga u ovoj oblasti.

Sastanci sa nacionalnim institucijama potvrdili su značaj planiranog rada na socijalnoj koheziji i socijalnog inkluziji, naročito u kontekstu napora koje Srbija ulaže u sprovođenje Akcionog plana za integraciju nacionalnih manjina i potreba koje su prijavile LS.

Postignut je napredak u vezi sa razvojem i sprovođenjem aktivnosti. Istovremeno uzimajući u obzir okvir koji predviđa PD, kao i nalaze konsultacija, Program je izradio pozive za predloge projekata (PPP) za socijalnu infrastrukturu, ekonomsku infrastrukturu, tehničku dokumentaciju, razvoj planova detaljne regulacije i obezbeđivanje opreme i usluga za MMP. Četiri PPP u vezi sa infrastrukturom dobila su odobrenje UOP i objavljena su 25. aprila 2018. PPP za MMP je u završnoj fazi na osnovu povratnih informacija dobijenih od UOP, pre svega Ministarstva privrede, i biće objavljen u maju 2018.

Program je obradio unakrsne teme. Na primer, EU PRO uz podršku SWISS PRO-a, koji je komplementarni razvojni program, integrisao je elemente dobrog upravljanja, ljudskih prava i rodne ravnopravnosti u kriterijume PPP kako bi ohrabrio korisnike da uzmu u obzir ova pitanja prilikom izrade prijave. Isto tako, napravljen je Akcioni plan za rodnu ravnopravnost, koji daje okvir za sistematično bavljenje pitanjima rodne ravnopravnosti u okviru EU PRO.

Komunikacijski naponi koji čvrsto podupiru aktivnosti Programa usredsredili su se na razvoj Strategije komunikacije i vizuelnog identiteta, organizaciju promotivnog događaja, dizajn veb-sajta, proizvodnju promotivnog materijala, uspostavljanje kanala na društvenim mrežama i dobijanje medijske podrške za početne aktivnosti. Ove „pripreme“ stvaraju čvrst temelj za promovisanje podrške koju Evropska unija i Vlada Republike Srbije pružaju lokalnom i regionalnom razvoju, kao i za saopštavanje mogućnosti za korisnike, aktivnosti i dostignuća EU PRO.

Ovaj izveštaj daje uvid u nalaze koji se odnose na relevantnost i izvodljivost Programa i opisuje napredak ostvaren tokom Uvodnog perioda, uključujući informacije o ključnim aktivnostima, događajima koji su uticali na Projekat, uključujući i uočene rizike i ostale aspekte sprovođenja Programa.

Sadržaj

Skraćenice	2
Sažetak	Error! Bookmark not defined.
Pregled nacrti i napretka Programa	Error! Bookmark not defined.
Kontekst politike i programa	Error! Bookmark not defined.
Relevantnost i izvodljivost nacrti i napredak u ostvarivanju ciljeva i rezultata	Error! Bookmark not defined.
Organizacija upravljanja i koordinacije	Error! Bookmark not defined.
Resursi i budžet	13
Pretpostavke i rizici	Error! Bookmark not defined.
Kancelarije i imovina	Error! Bookmark not defined.
Kvalitet i održivost	Error! Bookmark not defined.
Komunikacija i vidljivost.....	Error! Bookmark not defined.
Preporuke.....	Error! Bookmark not defined.
LFM - Napredak na osnovu pokazatelja	19

Pregled nacrtu i napretka Programa

Kontekst politike i programa

EU PRO kontekst nije se značajno promenio iako su se dogodile izvesne stvari koje su uticale na Program. Usvajanje Zakona o nacionalnoj infrastrukturi geoprostornih podataka¹ i Zakona o planskom sistemu Republike Srbije² jesu najznačajnije promene u politici. Prvi zakon reguliše uspostavljanje i održavanje geoprostornih podataka i inkorporiše Direktivu Evropske unije (EU) – Infrastruktura za prostorne informacije u Evropskoj zajednici – INSPIRE, u nacionalne propise. Drugi zakon ima za cilj uspostavljanje efikasnog, transparentnog i koordinisanog sistema za planiranje razvoja koji obuhvata prostorne, regionalne, socijalne i ekonomske aspekte. Osim toga, novousvojeni Zakon o elektronskoj upravi³ trebalo bi da omogući lakšu, transparentniju i efikasniju komunikaciju građana, preduzeća i civilnog društva sa javnom upravom.

EU PRO će uzeti u obzir ova tri zakona u nacrtu i sprovođenju aktivnosti u vezi sa upravljanjem zemljištem, pre svega uspostavljanjem Geografskog informacionog sistema i razvojem planske dokumentacije, kako bi se obezbedila usklađenost sa novim odredbama tamo gde je to relevantno.

Ovaj period takođe je potvrdio posvećenost Vlade Republike Srbije i međunarodnih donatora da podrže razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP). Na primer, Ministarstvo privrede (MP) je otvorilo tri poziva u februaru 2018: prvi koji obuhvata nabavku opreme za mikro i mala preduzeća (MMP), a koji se sprovodi u saradnji sa Razvojnomoj agencijom Srbije (RAS)⁴; drugi koji unapređuje preduzetništvo i realizuje se kroz Fondom za razvoj Republike Srbije⁵, i treći, koji se odnosi na obezbeđivanje bespovratne pomoći za *start-up* preduzeća.⁶

Agencija SAD za međunarodni razvoj (USAID) i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) takođe finansiraju projekte koji podržavaju razvoj privatnog sektora. USAID Projekat za konkurentnu privredu⁷ podržava proizvođače voća i povrća u cilju povećanja izvoza i domaće prodaje u nizu aktivnosti koje doprinose brendiranju proizvoda i uspostavljanje veza sa potencijalnim kupcima. EBRD je u svojoj Strategiji za Srbiju za period 2018–2023.⁸ kao prioritet prepoznala povećanje kapaciteta privatnih kompanija. EBRD će takođe podržati nove tehnologije i inovacije aktivnostima koje su trenutno u fazi definisanja.

Ovo su pozitivni događaji koji stvaraju potencijal za sinergije i maksimalno povećanje efekata ovih komplementarnih intervencija, ali takođe naglašavaju potrebu za čvrstom koordinacijom kako bi se izbeglo dupliranje.

¹ Zakon je dostupan na <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/zakoni/2018/2149-17.pdf>

² Zakon je dostupan na <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/zakoni/2018/2386-17.pdf>

³ Zakon je dostupan na <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/zakoni/2018/164-18.pdf>

⁴ Poziv je dostupan na: http://privreda.gov.rs/javni_pozivi/javni-poziv-za-dodelu-bespovratnih-sredstava-u-okviru-programa-podrske-malim-preduzecima-za-nabavku-opreme-2/

⁵ Poziv je dostupan na: http://privreda.gov.rs/javni_pozivi/javni-poziv-za-program-podsticanja-preduzetnistva-kroz-razvojne-projekte-u-2018-godini/

⁶ Poziv je dostupan na http://privreda.gov.rs/javni_pozivi/javni-poziv-za-dodelu-bespovratnih-sredstava-u-okviru-programa-podsticanja-razvoja-preduzetnistva-kroz-finansijsku-podrsku-za-pocetnike-u-poslovanju-u-2018-godini/

⁷ USAID Projekat za konkurentnu privredu podržava prehrambenu industriju: <http://konkurentno.rs/en/home-eng/>

⁸ EBRD Strategija za Srbiju dostupna je na <http://www.ebrd.com/where-we-are/serbia/overview.html>

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU)⁹ bio je privremeno neaktivan početkom 2018. zbog promene pozicije u okviru Vlade. U aprilu je SIPRU ponovo aktiviran i nastaviće da radi u okviru Kabineta Premijera.¹⁰ Ovo je važno jer će Program konsultovati SIPRU prilikom konceptualizacije intervencija EU PRO u vezi sa socijalnom kohezijom.

Relevantnost i izvodljivost nacrtu i napredak u ostvarivanju ciljeva i rezultata

EU PRO je imao četiri cilja u početnom periodu: da potvrdi relevantnost i izvodljivost Programa i prepozna neophodne promene u nacrtu; da predstavi Program zainteresovanim stranama i izgradi njihovu posvećenost; da uspostavi okvir za upravljanje; i da razvije i pokrene početne aktivnosti kako bi se stvorili uslovi za efikasnu implementaciju tokom prve godine.

Napori u potvrđivanju relevantnosti i izvodljivosti, kao i u predstavljanju EU PRO obuhvatili su 26 sastanaka¹¹ sa nacionalnim institucijama i međunarodnim partnerima i razvojnim projektima, kao i deset informativnih sednica koje su okupile 209 učesnika (108 učesnica i 101 učesnika) iz 86 LS i 10 regionalnih razvojnih agencija (RRA). Pored toga, sprovedena su dva istraživanja; prvo je imalo za cilj da proceni kapacitete i potrebe za razvoj lokalnih samouprava (LS), a obuhvatilo je i upitnik koji je popunio 101 predstavnik/ca iz 78 opština;¹² i drugo istraživanje zasnovano na internetu, koje je obuhvatilo više od 200 malih i srednjih preduzeća (MSP).¹³ Ove aktivnosti potvrdile su da je intervencija usklađena sa nacionalnim politikama, kao i da se pozabavila nekim od ključnih izazova za razvoj u oblasti Programa.

Rezultat 1: Poboljšana tehnološki kapaciteti MSP i njihova sposobnost da povećaju tržišni udeo

Relevantnost i izvodljivost

Potvrđena je relevantnost aktivnosti u cilju poboljšane tehnoloških kapaciteta MSP i njihove sposobnosti da povećaju tržišni udeo. Konsultacije sa MP i RAS potvrdile su da su planirane intervencije usklađene sa naporima Vlade Republike Srbije u podržavanju razvoja MSP. Kroz njihovo aktivno angažovanje u aktivnostima osmišljavanja, zainteresovane strane iz Vlade pomogle su da Program bude usmereniji na korisnike i da se postave kriterijumi vrednovanja koji dodatno povećavaju relevantnost. Informativne sednice Programa takođe su potvrdile značaj aktivnosti usmerenih na preduzeća jer su učesnici označili nezaposlenost kao goruće pitanje.

Istraživanje radi procene potreba i prepoznavanja preferiranih kanala komunikacije za MSP takođe je ukazalo na visoku relevantnost planiranih intervencija, jer je 83% ispitanika prepoznalo podršku u nabavci opreme kao prioritetnu oblast. Isto tako, MSP prepoznaju važnost međunarodnih standarda kvaliteta i potrebu za povećanjem organizacionih i upravljačkih kapaciteta, potrebna im je pomoć u uspostavljanju zajedničke proizvodnje i očekuju dalje smanjenje birokratije – Program će se pozabaviti nekim od ovih oblasti kroz aktivnosti sa organizacijama za podršku preduzećima (OPP).

⁹ Osnovan 2009. u cilju učvršćivanja kapaciteta Vlade za razvoj i ostvarivanje socijalne inkluzije i podržavanja linijskih ministarstava u razvoju i sprovođenju politika socijalne inkluzije

¹⁰ <https://www.blic.rs/vesti/politika/djindjiceva-cerka-pri-kabinetu-ane-brnabic-nadeno-resenje-za-tim-koji-podrzava/lwqtx4g>

¹¹ Pregled sastanaka dat je u Prilogu 1

¹² Izveštaj o informativnim sednicama i istraživanju sprovedenom sa LS dato je u Prilogu 2

¹³ Rezime rezultata istraživanja o MSP dostupan je u Prilogu 3

Napori u konsultovanju sa zainteresovanim stranama omogućili su da Program učvrsti pojedine stavove kako bi se povećala izvodljivost. Na primer, 50% ispitanika iz Istraživanja o MSP nije se u prošlosti prijavljivalo za subvencije zbog nedostatka informacija o dostupnim finansijama, dok je 43% ispitanika potvrdilo da sumnjaju u integritet procesa odabira. Osim toga, 49% ispitanika potvrdilo je da ne poseduje kapacitete za pripremu prijave na engleskom jeziku, dok 46% treba da angažuje konsultanta koji će sastaviti prijavu. Ostale zainteresovane strane, kao što su regionalne razvojne agencije, takođe su istakle da MSP, naročito ona koja postoje kraće od pet godina, a predstavljaju ciljnu grupu EU PRO, imaju ograničene kapacitete.

Da bi se pozabavio gore navedenim pitanjima, Program je dozvolio podnošenje prijave na srpskom jeziku i smanjio papirologiju ne menjajući inicijalno utvrđene učinke i ishode, a obaviće niz komunikacijskih aktivnosti kako bi obezbedio transparentnost i efikasan pristup potencijalnim korisnicima širom teritorije obuhvaćene Programom.

Napredak u ostvarivanju rezultata

Poziv za predloge projekata (JPP) za nabavku opreme i uvođenje usluga za preduzetnike, mikro i mala preduzeća (MSP) koji je sačinjen kao nacrt treba da omogući korisnicima da povećaju tržišni potencijal i doprinos lancu vrednosti, kao i da otvore nova radna mesta. Ovo bi trebalo da se postigne povećanjem kvaliteta ili uvođenja novih proizvoda, povećanjem produktivnosti i uvođenjem inovacija. Te intervencije trebalo bi da kroz 150 projekata omoguće otvaranje bar 300 radnih mesta.

Aktivnost 1.1 Program dodele bespovratnih sredstava malim i srednjim preduzećima Uzimajući u obzir okvir koji daje PD i ulazne podatke dobijene od Ministarstva privrede (MP), Razvojne agencije Srbije (RAS) i drugih zainteresovanih strana, EU PRO je sastavio nacrt PPP za nabavku opreme i pružanje usluga MSP. Na osnovu povratnih informacija dobijenih od Upravnog odbora Programa (UOP), PPP se trenutno revidira i biće podeljen sa Odborom radi konačnog razmatranja u maju 2018.

EU PRO je takođe razvio plan za informativnu kampanju u cilju promovisanja CFP imajući u vidu ulazne podatke dobijene tokom uvodnih informativnih sesija Programa i nalaza istraživanja o MSP. Kampanja će uključiti organizovanje najmanje deset informativnih sesija, promociju putem kanala komunikacije resornih nacionalnih institucija, LS i organizacija za podršku preduzećima, oglasa i pojavljivanja u medijima, korišćenje društvenih medija, izradu video-snimaka i proizvodnju promotivnih artikala.

Aktivnost 1.2 Podrška organizacijama za podršku preduzećima i organizacijama civilnog društva kako bi se ojačala njihova sposobnost pružanja specijalizovanih usluga malim i srednjim preduzećima

Konsultacije i preliminarne povratne informacije od zainteresovanih strana dobijeni na održanim informativnim sesijama i sastancima potvrdili su potrebu za pružanjem podrške OPP kako bi se povećala njihova sposobnost da obezbeđuju specijalizovane usluge MSP. Kada je reč o obimu intervencije, podrška koju MSP očekuju od OPP primarno se odnosi na povećavanje upravljačkih i

operativnih kapaciteta, zatim na zakonodavne promene koje utiču na poslovanje i na organizaciju zajedničke proizvodnje.¹⁴

Rezultat 2: Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretne investicije u manje infrastrukturne projekte *Relevantnost i izvodljivost*

Poboljšano upravljanje zemljištem u okviru širih napora Vlade Republike Srbije za unapređenje poslovnog okruženja predstavlja jednu od prioritarnih reformi u zemlji. Poslednje aktivnosti obuhvatile su usvajanje Zakona o nacionalnoj infrastrukturi geoprostornih podataka, dok je Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSI) na osnovu konsultacija sa EU PRO kao prioritet navelo potrebu za unapređivanjem elektronskog sistema za izdavanje građevinskih dozvola i uspostavljanje elektronskog sistema za razvoj i usvajanje planskih dokumenata.

Ovi događaji čine napore Programa u vezi sa upravljanjem zemljištem izuzetno relevantnim iako je neophodno uvesti ograničene modifikacije u nacrt. EU PRO PD ne predviđa direktnu podršku za elektronski sistem izdavanja dozvola, ali imajući u vidu dosadašnji uspeh ove reforme i hitnu potrebu za unapređivanjem sistemskih funkcionalnosti, Program predlaže nabavku licenci za hardver i softver kako bi se uspostavio trenutno nepostojeći sistem podrške (*back up*). Osim toga, pridržavajući se okvira koji pruža PD, EU PRO će saradivati sa MGSI i Republičkim geodetskim zavodom (RGZ) na sprovođenju projekata koji doprinose razvoju nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka koja je usklađena sa EU Direktivom INSPIRE, istovremeno se usredsređujući na povećanje kapaciteta LS u ovoj oblasti.

Program je takođe potvrdio važnost podrške u poboljšanju privredne infrastrukture jer Vlada i LS rade na dobijanju brojnih investicija. Iako je ostvaren napredak u vezi sa pripremljenošću investicionih mesta, konsultacije sa RAS ukazale su na potrebu za dodatnim unapređenjem. Program će težiti da podrži projekte tamo gde su investitori već potvrdili svoju zainteresovanost, što je opravdano iz perspektive uticaja. I pored toga što je uzeo u obzir preporuku dobijenu od RAS, EU PRO će takođe ostaviti prostora za projekte razvoja infrastrukture u industrijskim zonama u nerazvijenim opštinama kako bi ih pripremio za sledeći krug investicija koji bi trebalo da usledi u predstojećim godinama.

Napredak u ostvarivanju rezultata

Program je razvio PPP za razvoj planova detaljne regulacije (PDR), projekte za izvođenje i poslovne infrastrukture. Ove šeme biće upotrebljene kao podrška projektima koji poboljšavaju uslove za ostvarivanje investicija, proširenje postojećih preduzeća i valorizaciju potencijala turizma i kulturnog nasleđa. Barem 900 novih radnih mesta trebalo bi da bude otvoreno posredstvom ovih intervencija.

Isto tako, Program će preporučiti pružanje podrške uspostavljanju trenutno nepostojećeg rezervnog servera (*back-up*) za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola. Time će se smanjiti rizik od gubitka dokumentacije i neispunjavanja zakonski utvrđenih rokova za vršioce javnih dužnosti u slučaju pada glavnog sistema.

¹⁴ Kao što je potvrđeno u Istraživanju o MSP

Aktivnost 2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj geografskih informacionih sistema i poboljšan pristup geoprostornim podacima

Na osnovu konsultacija sa MGSI i analize e-sistema za izdavanje građevinskih dozvola,¹⁵ Program je počeo da razvija predlog za nabavku komponenti hardvera i softvera koje će omogućiti uspostavljanje trenutno nepostojećeg sistema podrške (*back-up*).

EU PRO je takođe počeo da razvija PPP za GIS uzimajući u obzir odredbe novog Zakona o Nacionalnoj infrastrukturi geoprostornih podataka. Ova šema će se koristiti kao podrška za razvoj lokalnih informacionih sistema planske dokumentacije i njihove integracije sa lokalnim GIS sistemima i sprovođenjem Nacionalnog koda za korišćenje zemljišta.

EU PRO je takođe sa Republičkim geodetskim zavodom razgovarao o načinima na koji LS mogu da povećaju svoje znanje i razumevanje Nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka.

Aktivnost 2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na ekonomski razvoj

UOP je osmislio i odobrio CFP za razvoj PDR u aprilu 2018. Dodeljena sredstva biće upotrebljena za razvoj PDR koji doprinose investicijama ili širenju postojećih preduzeća, rehabilitaciji *braunfild* lokacija, revitalizaciji siromašnih oblasti, obnavljanju gradova, razvoju kvalitetnih javnih prostora i očuvanju i valorizaciji prirodnog i kulturnog nasleđa. Program planira da podrži razvoj do 50 PDR. PPP je objavljen 25. aprila 2018. i biće otvoren do 11. juna 2018.¹⁶

Nadalje, MGSI je zatražio podršku Programa u sprovođenju Studije za uspostavljanje e-sistema za razvoj planskih dokumenata koja će obuhvatiti analizu potreba, zahteva i regulative koja se odnosi na sve zainteresovane strane uključene u proces planiranja. Rezultat ovog istraživanja trebalo bi da bude dobijanje Preporuka za uspostavljanje sistema koji će biti prilagođen sistemima u zemlji i usklađen sa NSDI. Program će ovaj projekat razviti do kraja jula 2018.

Aktivnost 2.1.3 Izrada projektne tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose ekonomskom razvoju

PPP za tehničku dokumentaciju za projekte koji doprinose privrednom razvoju sačinjen je na osnovu PD. Posle odobrenja dobijenog od UOP, PPP je objavljen 25. aprila 2018. i biće otvoren 12 meseci, dok će prvi datum preseka za potvrdu i evaluaciju prijave biti 11. jun 2018.¹⁷ Prihvatljivi projekti obuhvataju razvoj projekata za izvođenje izgradnje i rekonstrukcije javne infrastrukture u poslovnim oblastima na *grinfild* i *braunfild* lokacijama, komunalne infrastrukture koja vodi do industrijskih zona¹⁸ i objekata za poslovnu podršku.

Aktivnost 2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou

Imajući u vidu okvir PD i povratne informacije dobijene od RAS-a, MP, MEI i ostalih zainteresovanih strana, EU PRO je razvio PPP za poslovnu infrastrukturu. Prihvatljivi projekti obuhvataju javnu infrastrukturu koja će omogućiti ili poboljšati funkcionisanje industrijskih zona, tehnoloških parkova,

¹⁵ Analiza je obavljena uz podršku Svetske banke I u saradnji sa MGSI, Agencijom za privredne registre (APR) i Nacionalnom alijansom za lokalni privredni razvoj (NALED)

¹⁶ PPP je dostupan na <http://www.europeanprogres.org/prokonten/sr/758/Javni-poziv-za-podnosenje-predloga-za-izradu-planova-detajlne-regulacije/>

¹⁷ PPP je dostupan na <http://www.europeanprogres.org/prokonten/sr/759/Javni-poziv-za-podnosenje-predloga-za-izradu-izvodjajkih-projekata-za-ekonomsku-infrastrukturu/>

¹⁸ Vodovod, kanalizacija, struja, prilazni putevi

biznis inkubator centara i javne infrastrukture, što doprinosi razvoju turističkih destinacija. Program će podržati implementaciju do šest projekata poslovne infrastrukture. Poziv je objavljen 25. aprila 2018. i biće otvoren sve dok su finansije dostupne ili 24 meseca. Prvi datum preseka kada će Program potvrditi i započeti evaluaciju dobijenih prijava jeste 11. jun 2018.¹⁹

Rezultat 3: Bolja socijalna kohezija i unapređeni životni uslovi kroz poboljšanje javne infrastrukture manjih razmera i unapređenje društvenih odnosa.

Relevantnost i izvodljivost

Konsultacije Programa sa LS i RRA i Istraživanje kapaciteta i potreba za razvoj LS²⁰ potvrdile su da i dalje postoji značajna neophodnost investicija u javnu infrastrukturu na lokalnom nivou. Konsultacije takođe ukazuju da, uprkos izvesnom napretku, opštine i dalje blagovremeno ne ulažu dovoljno sredstava u pripremu projekata, što je isto tako potvrdilo relevantnost podrške Programa za razvoj tehničke dokumentacije.

Pored toga, broj mehanizama za finansiranje projekata lokalne infrastrukture, kojima prvenstveno upravljaju nacionalne institucije, povećan je naročito 2018.²¹ Iako je ovo po sebi pozitivan trend, takođe predstavlja rizik za Program i šire jer izgleda da metodologije za odabir, praćenje i evaluaciju projekata nedosledne i jednostavnije od onih u šemama koje finansira EU, uključujući i pristup koji će primeniti EU PRO. To bi moglo da smanji zainteresovanost LS za neke od šema EU PRO za bespovratna sredstva, što bi istovremeno moglo da smanji broj i kvalitet projekata dostavljenih na razmatranje. Na srednjoročnom planu to bi moglo da smanji kapacitet LS da prihvate finansije EU i ostalih donatora. EU PRO će pratiti ovaj trend, blisko saradivati i intenzivno promovisati infrastrukturne aktivnosti kako bi umanjila taj rizik.

U okviru napora za potvrđivanje aktivnosti socijalne kohezije, EU PRO je održao sastanke sa Koordinacionim telom za Preševu, Bujanovac i Medveđu (KT), Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Kancelarijom za ljudska i manjinska prava i Poverenikom za zaštitu ravnopravnosti. Ove nacionalne zainteresovane strane potvrdile su važnost planiranih aktivnosti usmerenih na socijalnu koheziju u multietničkim zajednicama i na socijalnu inkluziju najugroženijih grupa. Oni su takođe ocenili da su aktivnosti usklađene sa nacionalnim strateškim okvirom i pozdravili su plan EU PRO da se usredsredi na privredno osnaživanje najugroženijih građana.

Osim toga, naglašen je značaj aktivnosti koje doprinose poboljšanju obrazovanja nacionalnih manjina jer su one deo Akcionog plana Srbije za ostvarivanje ljudskih prava nacionalnih manjina u okviru Poglavlja 23 u pregovorima za pristupanje EU.²² Druga oblast koja je ocenjena kao relevantna jeste pružanje podrške u usklađivanju lokalnih politika socijalne inkluzije i socijalne kohezije sa nacionalnim okvirom, dok je Istraživanje o LS takođe pokazalo da je opštinama potrebna pomoć u oblasti socijalne zaštite.

¹⁹ PPP je dostupan na <http://www.europeanprogress.org/prokonten/sr/759/Javni-poziv-za-podnosenje-predloga-za-izradu-izvodjackih-projekata-za-ekonomsku-infrastrukturu/>

²⁰ Rezime nalaza Istraživanja dostupan je u Prilogu 2

²¹ Na primer, Program je zabeležio da će se pozivima u vezi sa infrastrukturom upravljati PIMO, MP, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave i Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

²² Poglavlja Pravnih tekovina EU dostupna su na https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/conditions-membership/chapters-of-the-acquis_en

EU PRO će razmotriti početne nalaze prilikom identifikovanja projekata i razvoja šeme grantova u ovoj oblasti. Vodeći računa o potrebama bilo bi izvodljivo dodeliti više sredstava u aktivnosti socijalne inkluzije i socijalne kohezije od kojih ugroženo stanovništvo ima koristi.

Napredak u ostvarivanju rezultata

Aktivnost 3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama PPP za projekte lokalne infrastrukture za poboljšanje obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, zaštite životne sredine, upravljanja vodom i otpadom, kulture i sportskih objekata sastavljen je istovremeno unoseći komentare dobijene od Stalne konferencije gradova i opština (SKGO) i Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima (PIMO). Prihvatljive aktivnosti uključuju izgradnju i rekonstrukciju zgrada, sistema vodovoda i kanalizacije, upravljanje čvrstim otpadom i sistemima za otpadne vode, poboljšanje energetske efikasnosti i recikliranje. Kriterijumi za odabir projekata obuhvataju i aspekte dobrog upravljanja. Poziv je dobio odobrenje UOP i objavljen 25. aprila, a ostaće otvoren do 29. juna 2018.²³

Aktivnost 3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama

EU PRO saraduje sa nacionalnim partnerima na identifikaciji prioriternih projekata socijalne kohezije. Koordinaciono telo je potvrdilo da je jedan od prioriteta za Preševo, Bujanovac i Medveđu nastavak angažovanja asistenata u nastavi srpskog kao nematernjeg jezika u četiri osnovne škole sa albanskim učenicima, što je podržano i u okviru prethodnog programa, Evropskog PROGRES-a. Nadograđujući se na rezultate prethodno podržanog projekta, EU PRO i KT su započeli rad na razvoju predloga projekta za angažovanje do osam asistenata tokom školske 2018–2019. godine. Predlog će biti predložen UOP na sastanku koji je planiran za početak juna 2018.

Na osnovu PD i nalaza dobijenih u konsultacijama, razrađen je početni koncept PPP za podršku projektima civilnog društva. Koncept predviđa bavljenje socijalnom inkluzijom i zapošljavanjem ugroženih grupa u multietničkim zajednicama, međuetničku saradnju i sprovođenje političkih mera za poboljšanje položaja nacionalnih manjina na lokalnom nivou. PPP će biti razvijen u 2. kvartalu 2018. i dostavljen UOP na razmatranje.

Organizacija upravljanja i koordinacije

UOP je osnovan imenovanjem predstavnika relevantnih institucija. Odborom predsedava Ministarstvo za evropske integracije, a obuhvata predstavnike MGSI, RAS, PIMO, Stalne konferencije gradova i opština i Delegacije Evropske unije.²⁴ Ovaj mehanizam promoviše nacionalno vlasništvo nad Programom i omogućava uključenim institucijama da rukovode sprovođenjem, prate napredak i učinak, te da doprinose donošenju odluka.²⁵

²³ PPP je dostupan na <http://www.europeanprogres.org/prokonten/sr/761/Javni-poziv-za-podnosenje-predloga-za-lokalne-infrastrukturne-projekte/>

²⁴ UOP šema dostupna je u Prilogu 4

²⁵ Projektni zadatak Upravnog odbora Programa dostupan je u Prilogu 5

EU PRO je predstavio pet PPP na prvom sastanku Odbora koji je održan 29. marta 2018. Na osnovu povratnih informacija od UOP, EU PRO je uveo ograničene modifikacije PPP za poslovnu i socijalnu infrastrukturu, planove za izvođenje i planove detaljne regulacije. Odbor je odobrio revidirane PPP putem e-procedure koja je sprovedena od 11. do 19. aprila 2018.

Definisani su struktura i odgovornosti tima za sprovođenje Programa.²⁶ Angažovano je 16 stalno zaposlenih članova tima i 14 nacionalnih stručnjaka koji će raditi honorarno. Ovo je stvorilo osnov za efikasan napredak sprovođenja, čak i tokom ovog perioda izveštavanja.

Resursi i budžet

EU PRO je uspostavio sistem za praćenje finansijskog učinka. Sve finansijske i administrativne evidencije vode se i vodiće se u skladu sa UNOPS pravilima i procedurama. Ustanovljena je i primenjena procedura izuzeća oporezivanja sredstava u Programu. Prva rata u iznosu od 12 miliona evra dobijena je od Evropske unije pre početka Programa.

Budžet je i dalje odgovarajući za realizaciju intervencije. Program planira da obezbedi snažniju podršku reformama u vezi sa elektronskim izdavanjem građevinskih dozvola i projektom Nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka, što će takođe zahtevati angažovanje dodatnih stručnih resursa. Ovaj period je pokazao i to da bi trebalo proširiti prvobitno planiran obim sredstava za rad na komunikaciji, kako bi se podržali ciljevi EU i Vlade u vezi sa komunikacijom i vidljivošću. Ovi trendovi ukazuju na potrebu korišćenja jednog dela rezervnih sredstava za nepredviđene troškove/izdatke, a Program će napraviti neophodne projekcije u 3. kvartalu 2018.

Pretpostavke i rizici

EU PRO je uspostavio sistem upravljanja rizicima koji ima dva ključna elementa: Strategiju upravljanja rizicima²⁷ sa definisanim tehnikama, standardima i procesima koji će se primenjivati u prepoznavanju i proceni rizika, a zatim u planiranju i realizaciji odgovora na rizike; Registar rizika i problema²⁸ koji će se koristiti kao evidencija svih prepoznatih rizika i problema i njihovog statusa. Ovaj sistematičan pristup trebalo bi da smanji negativne efekte koje bi određeni događaji mogli da imaju na realizaciju Programa.

Početne pretpostavke dalje su analizirane praćenjem trendova koji imaju potencijalni uticaj na Program i konsultacijama sa nacionalnim i lokalnim zainteresovanim stranama. Pretpostavke prepoznate tokom razvoja Programa najverovatnije će se pokazati kao tačne: oblasti odgovornosti Srbije i Programa i dalje su stabilne, dok zemlja nastavlja da sprovodi reforme na putu pridruživanja Evropskoj uniji; Vlada je i dalje posvećena poboljšanju poslovnog okruženja, dobijanju investicija i podržavanju razvoja MSP, dok najnovije promene u zakonodavstvu pružaju priliku da Program poveća relevantnost i efikasnost planiranih intervencija; LS i ostali korisnici pokazali su veliko interesovanje za Program.

Ovaj period takođe je potvrdio adekvatnost analize rizika obavljene pre pokretanja Programa. Neizvesnosti u pogledu kapaciteta korisnika, naročito MSP, naglašene su tokom konsultacija, a EU

²⁶ EU PRO Organigram dostupan je u Prilogu 6

²⁷ Strategija upravljanja rizicima dostupna je u Prilogu 7

²⁸ Dostupno kod EU PRO-a

PRO će uložiti napore da pojednostavi ovaj pristup ne snižavajući postavljene ciljeve. Program je takođe počeo da sprovodi odgovore na rizike – na primer, PPP sadrže odredbe koje predviđaju dodatne bodove za predloge koji dolaze iz nerazvijenih LS ili seoskih područja. Uloženi su napori u jasno obaveštavanje o Programu i mogućnostima za korisnike.

Novoprepoznati rizici odnose se na povećan broj mehanizama za finansiranje infrastrukturnih projekata, kao i za podršku MSP, kao što je opisano u prethodnim odeljcima. Program će nastaviti da koordiniše aktivnosti sa relevantnim zainteresovanim stranama i da prati napredak kako bi uveo sinergije, izbegao preklapanja i prepoznao moguće modifikacije.

Kancelarije i imovina

EU PRO ima četiri operativne kancelarije, kao što je predviđeno u PD: u Beogradu, Nišu, Vranju i Novom Pazaru. Uz odobrenje Evropske unije kao donatora, imovina prethodnog programa, Evropskog PROGRES-a, uključujući i vozila, preneti je na EU PRO.²⁹

Kvalitet i održivost

Pristup EU PRO kvalitetu zasnovan je na tri stuba, a to su: okvir za upravljanje kvalitetom koji UNOPS globalno primenjuje, strukture i regulative RSOC i, na kraju, sprovođenje provera kvaliteta da bi se utvrdilo da li je učinak u skladu sa svrhom. Program je razvio Strategiju upravljanja kvalitetom³⁰ koja definiše standarde kvaliteta za primenu i odgovornosti osoblja u postizanju traženog kvaliteta tokom realizacije Programa. Dokument opisuje procedure upravljanja kvalitetom koje će se primenjivati za planiranje kvaliteta, kontrolu kvaliteta i osiguranje kvaliteta. On takođe navodi zahteve o izveštavanju, evidenciji kvaliteta i vremenskom rasporedu ključnih aktivnosti u vezi sa kvalitetom.

EU PRO pokušava da obezbedi održivost intervencija na koje će se usredsrediti:

Nacionalni kapaciteti: Program je usklađen sa nacionalnim politikama i podržavaće njihovo sprovođenje; nacionalne institucije će angažmanom u UOP i u sprovođenju doprineti rukovođenju, praćenju i odlučivanju; EU PRO će pretežno primenjivati metodologiju grantova koja obezbeđuje vlasništvo nad aktivnostima korisnika, dok Program zadržava ulogu praćenja i savetovanja.

Ekonomska održivost: EU PRO treba da doprinese generisanju ekonomske aktivnosti putem povećane konkurentnosti MSP, olakšanog dobijanja investicija i otvaranja novih radnih mesta. Ovo će biti od velike koristi za ljude koji će se zaposliti i za njihove porodice, za LS čiji će se prihodi uvećati, za MSP koja će takođe moći da osvoje nova tržišta i da povećaju izvoz. Program je sastavni deo širih napora da se unapredi uravnotežen regionalni razvoj.

Socijalna održivost: Program ima snažnu socijalnu dimenziju jer će jedan deo svojih aktivnosti direktno poboljšati uslove života građana i doneti direktnu korist nacionalnim manjinama i ostalim ugroženim grupama.

²⁹ Odobrenja su dostupna kod UNOPS-a

³⁰ Strategija upravljanja kvalitetom dostupna je u Prilogu 8

Održivost životne sredine: nacrt i rekonstrukcija pridržavaju se principa zaštite životne sredine i lokalnog održivog razvoja. Pretežna upotreba lokalnih prirodnih materijala za izgradnju i rekonstrukciju socijalne i privredne infrastrukture smanjiće na minimum negativni uticaj na ekosisteme i zajednice i, samim tim, doprineti održivosti životne sredine.

Osim toga, rodna ravnopravnost, socijalna inkluzija i dobro upravljanje kao unakrsne teme biće obrađene kroz ove aktivnosti. Uložen će biti napor da se poveća rodna ravnopravnost u projektima, da se uspostave rodno osetljivi pokazatelji za praćenje i izveštavanje i da se sprovedu aktivnosti u vezi sa svešću o rodnom identitetu.³¹

Isto tako, SWISS PRO kao komplementarni program podržao je informativne sednice EU PRO za predstavnike LS u vezi sa četiri postojeća poziva za predloge projekata tako što je dao pregled i uvod za tri unakrsna aspekta sa kojima će se LS možda suočiti tokom razvoja projekata: dobro upravljanje, socijalna inkluzija i rodna ravnopravnost. Naglašeno im je da će obrađivanje ovih aspekata u predlozima projekata povećati očekivane ishode i uticaje projekata, a takođe doprineti njihovoj održivosti, istovremeno povećavajući odgovornost, transparentnost i celokupan odziv lokalnih javnih organizacija i institucija u reagovanju na prava građana i ispunjavanje njihovih potreba.

Četiri PPP koja su razvijena, dobila odobrenje UOP i objavljena takođe obuhvataju kriterijume za bavljenje održivošću, dobrim upravljanjem, rodnim i ljudskim pravima.

Organizacija praćenja, izveštavanja i evaluacije

Osmišljeni su obrasci za uvodni, mesečne, kvartalne i godišnje izveštaje.³² Program će pratiti troškove, vreme, obim, rizike, kvalitet, ishode i uticaj. Svaki aspekt imaće alatke za praćenje, procedure i izveštavanje.³³ Ključni pokazatelji performanse potiču iz Matrice logičkog okvira, ali će Program uzeti u obzir ostale potrebe glavnih zainteresovanih strana kako bi obezbedio visoku relevantnost pristupa praćenja.

Ovaj Uvodni izveštaj pokriva period od zvaničnog potpisivanja ugovora sa Delegacijom Evropske unije, 1. januara 2018. do 30. aprila 2018. Ugovorna obaveza Programa jeste da obezbedi kvartalne izveštaje, godišnji izveštaj i završni izveštaj.

Vlada/donatori će proceniti Program zasebno i nezavisno, bez budžetske linije za tu aktivnost uključene u Program. EU PRO izvršilac, UNOPS, i pored toga, obezbediće kompletnu logističku podršku za evaluacije.

³¹ Akcioni plan za rodnu ravnopravnost dostupan je u Prilogu 9

³² Dostupno kod EU PRO-a

³³ Početna verzija EU PRO Šeme za praćenje i izveštavanje dostupna je u Prilogu 10

Plan rada

EU PRO je revidirao celokupan plan rada³⁴ i pripremio plan za period od 1. aprila do 30. juna 2018.³⁵ Ključni prioriteti za predstojeći period izveštavanja jesu sledeći:³⁶

Rezultat 1: Poboljšani tehnološki kapaciteti malih i srednjih preduzeća i njihova sposobnost da povećaju svoj tržišni udeo

- Poziv za predloge projekata (PPP) za mikro i mala preduzeća (MSP) odobren je i objavljen
- Kampanja promovisanja poziva namenjenog MSP je osmišljena i sprovedena, uključujući informativne sesije
- Koncept CPPP za Organizacije za podršku preduzećima je u fazi razvoja

Rezultat 2: Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretne investicije u manje infrastrukturne projekte

- Sačinjena je prva verzija PPP za geografski informacioni sistem
- PPP za plansku i tehničku dokumentaciju su zatvoreni i započeta je njihova evaluacija
- PPP za privrednu i socijalnu infrastrukturu su zatvoreni i započeta je njihova evaluacija
- Odobren je Predlog za unapređenje elektronskog sistema za građevinske dozvole i započeta je njegova implementacija

Rezultat 3: Bolja socijalna kohezija i unapređeni životni uslovi kroz poboljšanje javne infrastrukture manjih razmera i unapređenje društvenih odnosa.

- Sastavljen je i odobren predlog projekta za program učenja srpskog kao nematernjeg jezika
- Započeto je angažovanje konsultanata za sprovođenje programa učenja srpskog kao nematernjeg jezika i u fazi je razvoja
- Razvijen je koncept PPP za projekte socijalne kohezije i socijalne inkluzije

Komunikacija i vidljivost

- Organizovano je predstavljanje Programa
- Napravljen je veb-sajt Programa
- Napravljen je Stylebook Programa
- Redovno se ažuriraju Facebook i Tweeter nalozi
- Sprovedene su kampanje za promociju poziva objavljenih kroz Program

³⁴ Revidirani Plan rada dostupan je u Prilogu 11

³⁵ Plan rada za period 1. april – 30. jun 2018. dostupan je u Prilogu 12

³⁶ Plan obuhvata ispunjene ciljeve u periodu maj–jun 2018. godine

Komunikacija i vidljivost

Strategija komunikacije i vidljivosti EU PRO-a sastavljena je u skladu sa Priručnikom za komunikaciju i vidljivost za eksterne aktivnosti Evropske unije.³⁷ Primarni cilj Strategije jeste da doprinese delotvornoj promociji podrške EU lokalnom razvoju i istovremeno promoviše doprinose Vlade Republike Srbije i obezbeđivanje snažne komunikacije kako u vezi sa mogućnostima razvoja za korisnike, tako i rezultata i dostignuća Programa. Strategija utvrđuje konkretne i merljive ciljeve, mogućnosti i alatke za promovisanje svake oblasti rezultata, ciljnih grupa i jasnih ključnih poruka koje treba preneti tokom sprovođenja Programa.

Trenutno se priprema promotivni događaj zakazan za 22. maj u Aranđelovcu sa planiranih 400 učesnika, uključujući Ministra za evropske integracije, Šefa Delegacije Evropske unije i 99 LS koje učestvuju u sprovođenju Programa. Ovaj događaj takođe će obuhvatiti sajam projekata koje finansira EU.

Osmišljen je logo za EU PRO i napravljeni su obrasci za memorandume, prezentacije i materijal za štampu. Osim toga, proizvedeni su ključni promotivni materijali: 500 svezaka, 500 fascikli, 500 plastičnih hemijskih olovaka, 500 metalnih hemijskih olovaka, četiri *roll-up* banera i jedan *pop-up* baner.

Pripremljen je dizajn veb-sajta i registrovan je domen eupro.org.rs. Do finalizacije i zvaničnog puštanja u rad, veb-sajt prethodnog programa Evropski PROGRES služi za hosting domena na kojem su objavljeni prvi EU PRO Javni pozivi.³⁸ EU PRO veb-sajt biće završen do kraja jula 2018.

Podrška u komunikaciji obezbeđena je početnim aktivnostima Programa. Izdata su saopštenja za štampu kako bi se predstavila četiri poziva u vezi sa infrastrukturom. Ova pomoć takođe je obuhvatila razvoj promotivne kampanje za Poziv za MMP. Da bi se organizovala usmerena i informisana kampanja, sastavljena je anketa za MSP u kojoj je učestvovalo preko 200 ispitanika, a takođe će obavestavati o promociji aktivnosti.

Do sada je u medijima objavljeno približno 100 izveštaja u vezi sa EU PRO u nacionalnim i lokalnim medijima, od kojih većina promoviše pozive za infrastrukturu, a svi pravilno navode podršku Evropske unije u lokalnom razvoju i poboljšanju infrastrukture.

Svi kanali društvenih medija za Evropski PROGRES izmenjeni su i preusmereni na EU PRO kako bi se obezbedio nastavak pokušaja da se poveća broj pratilaca ostvaren tokom prethodnog Programa. Iako

³⁷ [Communication and Visibility in EU-financed external actions](#) i [DEU Visibility Guidelines](#)

³⁸ <http://www.europeanprogres.org/eupro/sr/748/EUPRO/>

je neaktivnost u prelaznom periodu dovela do manjeg gubitka pratilaca,³⁹ ove stranice ponovo su aktivne zahvaljujući objavljivanju novih aktivnosti u okviru EU PRO.

Preporuke

EU PRO konsultacije, istraživanja, praćenje razvoja i analiza potvrdili su relevantnost i izvodljivost Programa. Osim toga, uzimanje u obzir sledećih elemenata moglo bi da poveća relevantnost i izvodljivost EU PRO:

- U okviru utvrđenog cilja o poboljšanom upravljanju zemljištem, Program treba da podrži unapređenje elektronskog sistema za izdavanje građevinskih dozvola. Ovo je jedna od najuspešnijih tekućih poslovnih reformi, a doprinos Programa postizanju stalnog uspeha u potpunosti je usklađen sa ciljevima EU PRO. Ova intervencija ne bi zahtevala menjanje ciljeva, rezultata ili glavnih stavki budžeta, a bila bi izvodljiva sa ograničenim izmenama budžeta unutar relevantne podlinije i upotrebom jednog dela vanrednog budžeta;
- Pridržavajući se PD, EU PRO bi takođe trebalo da razvije projekte koji će podržati uvođenje elektronskog sistema za razvoj planske dokumentacije i obezbeđivanje usklađenosti GIS aktivnosti sa zakonski utvrđenim okvirom za Nacionalnu infrastrukturu geoprostornih podataka. Na taj način Program će dati doprinos prioritetnoj tekućoj poslovnoj reformi;
- EU PRO je sastavni deo pokušaja da se poveća konkurentnost Srbije, te fokus aktivnosti treba da bude na ekonomskom razvoju. Program će pratiti napredak i, na osnovu konsultacija sa donatorom i UOP, mogao bi razmotriti preusmeravanje dela sredstava iz ostalih linija za projekte ekonomske infrastrukture, ukoliko to bude izvodljivo (npr. usled nižih stvarnih troškova pojedinih budžetskih stavki/projekata);
- I dalje se usredsređujući na ekonomski razvoj, razmatranje povećanja budžeta za aktivnosti u vezi sa socijalnom inkluzijom i socijalnom kohezijom bilo bi relevantno u svetlu prepoznatih potreba. Ove aktivnosti takođe bi mogle da obuhvate ekonomsku dimenziju ako se usredsrede na ekonomsko osnaživanje marginalizovanih grupa ili njihovo lakše uključivanje u ekonomski život;
- Kontinuirano i kvalitetno angažovanje nacionalnih institucija u usmeravanju i praćenju Programa bilo bi korisno jer bi obezbedilo visoku relevantnost i unapredilo ishode i uticaje. Angažovanost ostalih partnera i korisnika, LS, RRA, OPP takođe je važno – kako za učinak Programa, tako i za učvršćivanje njihovih kapaciteta. Uvodni period obeležen je kvalitetnim angažovanjem nacionalnih institucija, a taj podstrek trebalo bi održati tokom čitavog perioda sprovođenja Programa;

³⁹Facebook stranica trenutno ima 9.087 pratilaca, a Twitter 804 pratioca.

- Program će morati da ulaže stalne i sistematične napore u koordinaciju aktivnosti, imajući u vidu broj intervencija koje obuhvataju aktivnosti u vezi sa infrastrukturom i MSP. Iako je ovo rizično, takođe predstavlja i priliku za sinergije;
- Imajući u vidu mogućnosti i potrebu za promovisanjem podrške koju Evropska unija i Vlada Republike Srbije pružaju lokalnom i regionalnom razvoju, prvobitno definisan obim komunikacijskih aktivnosti možda nije adekvatan. Trebalo bi razmotriti opcije za proširenje obima, a vanredni budžet bi mogao da se upotrebi za sprovođenje novoutvrđenih intervencija.

LFM – Napredak na osnovu pokazatelja

Legenda⁴⁰

	Aktivnost koja je završena, a rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
	Aktivnost koja napreduje u skladu sa planom
	Aktivnost napreduje sa zakašnjenjem koje je pod kontrolom
	Aktivnost je kritična

Pokazatelji koji se mogu objektivno verifikovati	Napredak tokom perioda izveštavanja
Opšti cilj: Doprineti uravnoteženom društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji Svrha projekta: Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti boljim tržišnim pozicioniranjem i konkurentnijim MSP i razvijanjem/poboljšanjem poslovnih mogućnosti i socijalne infrastrukture	
Četiri poziva za predlog projekata (PPP) koja su razvijena usredsređena su na olakšavanje ulaganja i pokretanje ekonomskih aktivnosti. Program se takođe smatra partnerom u sprovođenju ključnih poslovnih reformi u zemlji, što je čvrst temelj za napredak u ostvarivanju ciljeva.	
1. REZULTAT Poboljšani tehnološki kapaciteti malih i srednjih preduzeća i njihova sposobnost da povećaju svoj tržišni udeo	
Aktivnost 1.1 Šema grantova za MSP	Pripremljen je PPP za nabavku opreme i uvođenje usluga za preduzetnike, mikro i mala preduzeća i predstavljen je UOP.
Aktivnost 1.2 Podrška Organizacijama za podršku preduzećima (OPP)	Obavljene su početne konsultacije o nacrtu PPP za OPP sa MP, RAS i Privrednom komorom.

⁴⁰ Obojiti polja na tabeli na odgovarajući način

2. REZULTAT	
Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretne investicije u manje infrastrukturne projekte	
Aktivnost 2.1.1 Unapređivanje upravljanja zemljištem putem razvoja GIS i lakšeg pristupa geoprostornim podacima	Program je održao tri sastanka sa MGSI i jedan sa RGZ kako bi usaglasio aktivnost sa novim zakonskim zahtevima (e-space i Nacionalna infrastruktura geoprostornih podataka)
Aktivnost 2.1.2 Razvoj urbanističkih planova u vezi sa privrednim razvojem	Pripremljen je PPP za razvoj planova detaljne regulacije, odobrenje UOP dobijeno je 23. aprila, a PPP je objavljen 25. aprila.
Aktivnost 2.1.3 Razvoj projektne tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju	Pripremljen je PPP za razvoj projektne - tehničke dokumentacije, odobrenje UOP dobijeno je 23. aprila, a PPP je objavljen 25. aprila.
Aktivnost 2.2 Razvoj/poboljšanje male infrastrukture sa ekonomskim uticajem na lokalnom nivou	Pripremljen je PPP za razvoj infrastrukture sa ekonomskim uticajem na lokalnom nivou, odobrenje UOP dobijeno je 23. aprila, a PPP je objavljen 25. aprila.
3. REZULTAT	
Bolja socijalna kohezija i unapređeni životni uslovi kroz poboljšanje javne infrastrukture manjih razmera i unapređenje društvenih odnosa.	
Aktivnost 3.1 Podržavanje projekata za poboljšane uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama	Pripremljen je PPP za lokalnu infrastrukturu, odobrenje UOP dobijeno je 23. aprila, a PPP je objavljen 25. aprila.
Aktivnost 3.2 Podržavanje projekata koji povećavaju međuetnički dijalog i saradnju, socijalnu koheziju i socijalnu integraciju u okviru multietničkih zajednica	Održana su četiri sastanka sa relevantnim stranama, na kojima je potvrđena relevantnost planiranih aktivnosti. Razvijen je jedan predlog projekta za doprinos inkluzivnom obrazovanju, a završena je započeta konceptualizacija PPP.